

Stručný prehľad generálnej opravy Ev. kostola v Moravskom Lieskovom

2013 – 2020

Dôstojný pán biskup, vznešený pán senior, velební farári, vážené zhromaždenie!

Dovoľte v tejto chvíli oboznámiť Vás so stručnou históriou renovácie miestneho kostola. Pre objektívnosť je celá história tvorená doslovnými citáciami, výňatkami z výročných kňazských správ, ktoré boli schválené zborovým konventom.

Renovácia trvala 7 rokov, na etapy. Ako duchovný pastier som vd'ačný Pánu Bohu, že pomáhal a viedol naše kroky. Veľké vypätie finančné, aj psychické - každú etapu sprevádzala široká názorová zmes a presvedčiť početné grémium a správnosti svojho názoru nebolo jednoduché. Za začiatok generálnej opravy kostola sa považuje rok 2013. V skutočnosti však renovácia začala už v roku 2010, keď domáci farár Peter Maca poukázal na tú skutočnosť, že v kostole chýba krstiteľnica už od roku 1974. Návrh novej, kamennej krstiteľnice vytvoril sponzorsky brat farára, Mgr. art. Ján Maca, samotné dielo sponzorsky previedol kamenár Jaroslav Popelka. Prvé dieťa pokrstené v novej krstiteľnici bola prvorodená dcéra domáceho duchovného pastiera, Viktória Ema.

2. február 2014

Začiatok roka 2013 sa niesol v znamení vyhlásení zbierky na opravu veže kostola. Máme pred sebou opravu priečelia kostola veže. Doposiaľ sme sa vyzberali rádovo 4 000,- eur. Katolíci ale na opravu strechy veže dokázali dať za jeden rok čiastku 40 000,- eur! Teda my- luteráni sme sa „zmohli“ iba na 1/10 tejto sumy. Nesvedčí to o niečom?

Navyše sa nám kazia zvony, v tomto roku je nevyhnutné vymeniť ich pohon. Očakávaná investícia 5 000,- eur. V decembri roka 2013 sme sa na presbyterstve dohodli, že je nevyhnutné začať otírať hnilé obloženie stien a bojovať proti plesni v kostole. Teda zabezpečiť vetranie v kostole, dať urobiť mreže do zádveria kostola a kostol vetrať. Uvažovať nad systémovým odvlhčovaním stien. Toto taktiež zhltnie zopár tisíc eur. Vyzývam, tak ako som vyzýval pred rokom k zbierke na vežu kostola, vyzývam tento rok k zbierke aj na zvony a vysušanie kostola. Od štátu nemôžeme čakať nič. Nie sme kultúrna pamiatka. Kostol stojí a padá na našej vlastnej horlivosti a obetavosti.

1. február 2015

Pri obhliadke kostola zistil zb. farár Peter Maca katastrofálny stav rín, inicioval ich výmenu na kostole, zborovom dome aj hospodárskej budove. V sledovanom roku 2014 sa vymenili ríny na kostole v sume 1 355,51 eur.

Rozpoznali sme za nesmierne potrebné začať s opravou zvonov, ktoré sú poškodené. Sme vd'ační Pánu Bohu, že 2 ročné úsilie zborového farára o zápis kostola ako kultúrnej pamiatky boli vypočítané aspoň sčasti a jeden zo zvonov- najstarší z roku 1891 je zaregistrovaný v Ústrednom registri kultúrnych pamiatok ako hnutelná národná kultúrna pamiatka. Po tichom zármutku predchádzajúceho konventu, kde sme skonštatovali, že na fasádu nášho kostola sme boli schopní vyzberať za 1 rok iba 1/10 sumy, pričom katolíci na opravu ich strechy kostola sa za rovnaké obdobie vyzberali 40 000,- eur, sa v tomto roku za pol roka

vyzberalo na opravu zvonov takmer 11 000,- eur čo je viac ako 2/3 celkovej sumy. Veľmi pekný príklad obetavosti. Nutné je však uviesť, že prispeli do tejto zbierky aj katolíci a iní nečlenovia nášho zboru. Veríme, že v roku 2015 bude už samotná realizácia opravy zvonov akreditovanou firmou. Popritom sme koncom leta prišli k otrhaniu hnilého a plesnivého obloženia stien kostola, osadené boli sieťky na niektoré okná a príležitostne sa začalo vetrať. Nevyhnutne sa musí v roku 2015 osadiť aj mreža do zádveria a vetrať permanentne, aby sa kostol sústavne vysušal a v lete aj ohrieval. Oslovili sme viaceré firmy na stanovenie pracovného postupu opravy kostola, boli stanovené orientačné sumy a návrhy. Oslovíme ešte ďalšie.

Február 2016

Medzi najvýznamnejšie udalosti hmotného šafárenia jednoznačne treba uviesť opravu interiéru kostola a ešte predtým generálna oprava zvonov. Oprava zvonov sa udiala v súzvuoku s podmienkami pamiatkového úradu pre všetky 3 zvony, hoci pamiatkovo je chránený len 1 – najstarší, predsa však zastávame názor, že ak sa už niečo robí, nech sa robí poriadne, dôkladne a hlavne odborne, aby sa predišlo laickým chybám minulosti, ktoré mali v mnohom za následok stav, v akom sa naše zvony nachádzali pred ich opravou. Táto generálna oprava si vyžiadala investíciu vyše 14 800,- eur. Chcem vyzdvihnúť vysokú obetavosť vás všetkých, dokonca aj nečlenov zboru a katolíkov, takže behom 6 mesiacov sme vyzberali len na opravu zvonov čiastku vyše 11 000,- eur! Kiež Pán Boh odmení všetkým oferujúcim.

Druhou etapou opráv bol interiér kostola. Obnova osekaného muriva novými omietkami, obielenie kostola vápnom, následne aj primalexom, lakovanie všetkých drevených podláh, schodísk a dlážok. Počas všetkých týchto prác sa opätovne preukázali svojou horlivosťou najmä Anna Štefániková, Anna Drobná, Mária Uhríková, Ľubomír Mitana, Miroslav Kucek po návrate z operácie aj Anna Pastorková a opäť aj brigánicky pomohli členovia z iných obcí a miest, nečlenovia zboru alebo dokonca katolíci. Tu vidieť vzájomnú súdržnosť, tak ojedinelú v dnešnom svete, ak ide o dôležitú vec! Popri murárskych prácach, natieraní, líčení, upratovaní tak bolo v kostole zavedené úplne nové plynové vykurovanie, zakúpené nové ohrievacie telesá, úsporný plynový kotol, medené potrubie a to všetko s výraznou zľavou! Zakúpená bola taktiež úplne nová elektrická sieť v kostole, opäť už jedine s medenými rozvodmi. Pri týchto prácach sa nám podarilo oproti pôvodnému rozpočtu ušetriť viac ako 15 000,- eur, ďakujeme Pánu Bohu za požehnanie všetkého diania. Toto požehnanie sa prejavilo i v tom, že napriek tomu, že sme ani neočakávali, podarilo sa zborovému farárovi Macovi podať 3 projekty na rôzne inštitúcie a získali sme dotáciu v celkovej výške 6 400,- eur. Pán Boh zaplať!

Nech Pán Boh vynahradí tieto snahy a šľachetnú kresťanskú horlivosť! Avšak našu úctu si zaslúži každý milodar, čin, dobré slovo, ktoré sme vykonali nezištne, vedení láskou Kristovou.

Január 2017

Hmotný život cirkevného zboru, to je viditeľný prejav konkrétnej lásky cirkevníka voči cirkvi. Dobročinnosť je zrkadlom našej viery. Lakomstvo, neprajníctvo, skupánstvo obchádzajú neustále vôkol a mnohí podľahnú týmto zvodom. Dôsledky? Vlažnosť pri oferovaní, „medený šrot“ pri sčítovaní ofier, skrblenie pri investovaní a prevádzke nášho zboru namiesto toho, aby sme hľadali cesty ako získať sponzorské príspevky. Podľa archívnych štatistík mal tento cirkevný zbor pred 100 rokmi, v roku 1916 (v období 1. sv. vojny!) základiny vo výške 300,- korún, stav pokladne bol + 1141,34 Kr., milodary na vojnové i súkromné účely bol 1144,28 Kr. a na štátnu vojnovú pôžičku zbor prispel z pokladne sumou 400,- Kr.

A súčasnosť? Bližšie informácie nám podá Mgr. Ľubomír Mitana pri účtovnej uzávierke a návrhu rozpočtu pre rok 2017. Čo treba skonštatovať je to, že pôvodne sme mali naplánovanú výmenu okien a dvier, v skutočnosti sme tento cieľ nenaplnili, lebo duchovný pastier sa musel prednostne venovať tomu, čomu aj prirodzene má – duchovným záležitostiam, popritom tvorbe a vydaniu zborovej publikácie, organizovaniu a zabezpečeniu vyhodnotenia fotosúťaž - a tým viditeľne opravy na kostole zastali – to malo za následok aj pokles milodarov, cca. o 700,- eur oproti roku 2015. Keď ľudia nevidia, že by práce pokračovali, aj ich obetivosť sa umenšila.

V tomto roku je preto nevyhnutné pokračovať v opravách kostola a je najvyšší čas sa zamyslieť nad opodstatnenosťou jednotlivých položiek generálnej opravy kostola a čím skôr začať s opravou, revitalizáciou a plnohodnotným využívaním zborového domu!

11. február 2018

Hmotné šafárenie sa sústredilo za uplynulý rok primárne na ďalšiu etapu opráv kostola. Vymenili sme staré drevené dosluhujúce okná za nové, hliníkové s izolačnými sklami a nové vchodové dubové dvere s drevorezom a prístreškom. Popri tom sme osadili v presbyteriálnej časti kostola osadili 3 vitráže s motívmi Lutherovej ruže, krstu Ježiša Krista v rieke Jordán a postavami apoštolov Petra a Pavla. Celkové investície za celé toto dielo prekročili sumu 27 000,-€.

Výmena okien za nové hliníkové s izolačným 2 sklom a vstupnej brány s dubového dreva s drevorezom a s prístreškom na kostole, realizovala firma pána Kuhajdu zo Starej Turej. Ideový námet podoby dvier navrhol zborový farár Maca podľa archívneho výskumu, ako vyzerali pôvodné kostolné dvere pred rekonštrukciou v 70.- tych rokoch minulého storočia. Novým predstavujú 2 kazety s biblickým námetom viniča a symbolu obce Moravské Lieskové – lieskové ratolesti. S výberom firmy bol veľmi nápomocný zborový kurátor Ján Kučera.

Vitráže na oknách v presbytériu kostola – dolné kruhové okno nesie motív Lutherovej ruže, nad ním je situovaná vitráž znázorňujúca krst Ježiša Krista v rieke Jordán – čo je zároveň i heraldickým erbom nášho zboru a na protiláhlej strane kostola postavy apoštolov svätého Petra a Pavla – symbolicky nad miestom, kde pôvodne v kostole stála kazateľnica a odkiaľ

znelo slovo Božie. Ideové námety na odobrenie zborovému presbyterstvu predložil na základe biblického a historického analyzovania opäť zborový farár ThDr. Peter Maca. Realizáciu vykonala firma Artevetro. Vďaka pánu Bohu, po počiatočných rozpakoch sa našli obetaví sponzori, a tak vitráže vôbec neohrozili náš rozpočet, hoci aj s bezpečnostnou fóliou presiahli 5 000,- eur. Treba menovite spomenúť 2 najobetavejšie spolusestry, Vlastu Malíčkovú a Ľudmilu Štefanovičovú, ktoré prispeli každá sumou 500,- eur, hoci sú dôchodkyne.

10. februára 2019

Pre rok 2019 nám zostáva zabezpečiť údržbové práce na budovách, vykonať všetky potrebné revízie, zabezpečiť naplánované podujatia a kumulovať prostriedky pre plánovanú opravu fasády kostola v roku 2020.

2020

Rok 2020 je rokom realizácie najviditeľnejšej časti obnovy kostola – oprava fasády a strechy kostola. Po úvodnej dlhšej debate, kto a ako by mal realizovať menovanú opravu, rozsekol gordický uzol zborový farár, keď oslovil Krajský pamiatkový úrad v Trenčíne s prosbou o doporučenie osvedčených firiem. Zároveň sa informoval o skúsenostiach z okolitých zborov. Pamiatkári doporučili len 2 firmy. Po vyhodnotení cenových ponúk, časovej flexibilitnosti bola napriek ojedinelej rôznorodosti názorov zvolená firma STAVBAL, s.r.o.

Práce fyzicky začali vo štvrtok na sviatok Vstúpenia, 21. mája 2020 montážou lešenia. Firma sa osvedčila ako pracujúca rýchlo a kvalitne. Začiatkom júla, napriek častým dažďom, mohla opravená fasáda získať aj nový farebný šat. Zborový farár Peter Maca vopred pripravil 3 farebné varianty, ktoré predložil ešte začiatkom roka 2020 na nástenku v kostole, aby ľudia mohli hlasovaním v ankete vyjadriť svoje preferencie. Prejavila sa konzervatívnosť zmýšľania, tesná väčšina hlasov bola za zachovanie doterajšej žlté – béžovej fasády. S tým sa duchovný pastier nestotožnil a na pôde presbyterstva ozrejmil potrebu vyčleniť sa z doterajšej farebnej kombinácie. Presbyteri sa väčšinou stotožnili s názorom duchovného pastiera zvoliť kombináciu bielej a tehlovo červenej farby fasády a červeno-hnedej farby strechy. Ako námet farárovi Macovi poslúžili kostoly v Nemecku a najmä osobná návšteva zámku v pražskej Tróji.

V priebehu prác sa zistila ďalšia záhada – sklá na vežových hodinách boli popraskané. Operatívne zborový farár v súčinnosti so zborovým kurátorom rozhodol o nutnosti výmeny všetkých štyroch skiel, vrátane bezpečnostnej nerozbitnej fólie. Kurátor Kučera obetavo vyhládal firmu, ktorá následne vytvorila na sklách nové ciferníky. Výmena skiel aj s maľovaním napokon stála veľmi priaznivú cenu, púhych 850,- €.

Následne po ukončení prác s fasádou sa podujal kurátor Ján Kučera a presbyteri Miroslav Kucek a Erik Malíček opraviť kostolný bleskozvod, odvlhčenie trativodov a odstránenie prestarlých tují a jedle pri kostole.

Zostáva nám doriešiť otázku renovácie kostolného plotu, verím, že sa črtá seriózna dohoda s obecným úradom.

Vypracoval: ThDr. Peter Maca, 15. 9. 2020